Vlaams Parlement

290 (2014-2015) – Nr. 6
ingediend op 28 april 2015 (2014-2015)

Verslag van de hoorzitting

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Koen Daniëls

over het Inschrijvingsdecreet

verzendcode: OND

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen.

Vaste leden:
mevrouw Vera Celis, de heer Koen Daniëls, de dames Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels,
de heer Kris Van Dijck, mevrouw Miranda Van Eetvelde;
de heren Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jan Durnez, mevrouw Kathleen Helsen;
mevrouw Ann Brusseel, de heer Jo De Ro;
de dames Caroline Gennez, Tine Soens;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:
de heer Peter Persyn, mevrouw Grete Remen, de heren Axel Ronse, Willy Segers,
de dames Ann Soete, Manuela Van Werde;
de dames Caroline Bastiaens, Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
de dames Ingrid Lieten, Katia Segers;
mevrouw Elke Van den Brandt.

Toegevoegde leden:
mevrouw Barbara Bonte.

Documenten in het dossier:
290 (2014-2015) – Nr. 1 t.e.m. 5: Verslagen van de hoorzitting

INHOUD

1. Toelichting door de heer Tim Stiers 4
2. Toelichting door de heer Lieven Verkest 5
3. Toelichting door de heer Jan De Boeck..... 7
4. Toelichting door mevrouw Tania De Smedt 10
5. Toelichting door de heer Ronny Du Jardin..... 11
6. Vragen en bemerkingen van de heer Koen Daniëls 13
7. Vragen en bemerkingen van de heer Kris Van Dijck..... 14
8. Vragen en bemerkingen van mevrouw Kathleen Krekels..... 14
9. Vragen en bemerkingen van mevrouw Caroline Gennez 14
10. Vragen en bemerkingen van mevrouw Kathleen Helsen 15
11. Antwoorden van de heer Tim Stiers..... 15
12. Antwoorden van mevrouw Tania De Smedt 15
13. Antwoorden van de heer Ronny Du Jardin..... 16
14. Antwoorden van de heer Lieven Verkest 17
15. Antwoorden van de heer Jan De Boeck..... 17
Gebruikte afkortingen 19
Bijlagen: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be
Bijlage 1: Presentatie van de heer Tim Stiers
Bijlage 2: Presentatie van de heer Lieven Verkest
Bijlage 3: Presentatie van de heer Jan De Boeck
Bijlage 4: Presentatie van mevrouw Tania De Smedt
Bijlage 5: Presentatie van de heer Ronny Du Jardin

De Commissie voor Onderwijs organiseerde in maart 2015 zes hoorzittingen over het Inschrijvingsdecreet. Tijdens de zesde hoorzitting op 31 maart 2015 kwamen verschillende schooldirecties aan bod. De vijf bijhorende PowerPointpresentaties zijn als bijlage terug te vinden op de dossierpagina van dit verslag op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door de heer Tim Stiers

De heer *Tim Stiers* is directeur van de basisschool Hof Pepijn in Landen, en was acht jaar directeur in de basisschool Pee en Nel in Leuven.

Binnen het pedagogisch project van het GO! wordt er gestreefd naar gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen. Het is de bedoeling om de leerlingen te begeleiden in hun persoonlijke ontplooiing en in het samenleven in diversiteit en harmonie. Het GO! wil kinderen kritisch leren nadenken en verantwoorde keuzes leren maken.

Het is belangrijk dat de sociale mix van de buurt terug te vinden is de populatie van de school. Basisschool Pee en Nel is gelegen in het centrum van Leuven, in een sociaal zwakkere buurt. De school telt ongeveer 180 leerlingen waarvan ongeveer 75 percent indicatorleerlingen. De school kiest ervoor om te werken aan gelijke onderwijskansen en om maximaal gebruik te maken van de sociale mix in de school. Die sociale mix is heel verrijkend. De school probeert alle kinderen zover te krijgen dat ze kunnen doorstromen naar het secundair onderwijs. Dat vergt heel veel van de personeelsleden.

De school werkt vaak met kleuters die de taal niet machtig zijn. Met verschillende projecten probeert men deze kinderen zo snel mogelijk de Nederlandse taal aan te leren. Er wordt bijvoorbeeld gewerkt met verteltassen. De kinderen krijgen gratis een tas met boekjes mee naar huis. De ouders kunnen de verhaaltjes in de eigen taal voorlezen aan kinderen. Daar zitten ook educatieve spelletjes bij. Het is de bedoeling dat de ouders na schooltijd een beetje educatief bezig zijn met de kinderen zodat ze taal verwerven.

Het grote voordeel van een school met een sociale mix is dat er intercultureel lesgegeven kan worden. De leerkrachten kunnen de kinderen laten vertellen over hun thuissituatie. Dat zorgt voor een grote meerwaarde binnen de lessen.

Werken met anderstalige ouders vergt veel inspanningen van een school. De school moet extra aandacht besteden aan het invullen van documenten en aan het belang van op tijd komen. Daarom werkt de school met koffie-thee-ochtenden. Dan worden de documenten eens doorgenomen en kunnen de ouders een bezoek brengen aan de klas, zodat ze beseffen waarom het zo belangrijk is om op tijd naar school te komen. Het is belangrijk om op dat ogenblik een personeelslid klasvrij te kunnen maken.

Enkele Leuvense scholen werken samen aan een buddyproject. Studenten van hogescholen helpen kinderen na schooltijd bij het maken van hun huiswerk. Indien er nog wat tijd overblijft, spelen ze pedagogische spelletjes of werken ze aan taalverwerving. Ook dat vraagt heel wat coördinatiewerk van de school.

De school werkt met een speelotheek waar ouders gratis educatieve spelletjes en boekjes kunnen ontlenen. De leerkracht die de speelotheek heeft samengesteld, zorgt ook voor het ontlenen en sensibiliseert de leerkrachten om de ouders hiervoor warm te maken.

Veel ouders maken gebruik van tolken tijdens de oudercontacten. De schriftelijke communicatie met de ouders verloopt via pictogrammenboekjes die in het begin van het schooljaar aan de ouders meegegeven worden in hun eigen taal.

Gezien de diversiteit van de kinderen, moeten de leerkrachten ook gediversifieerd lesgeven.

Op school worden er multiculturele feesten georganiseerd. De traditionele barbecue die vroeger georganiseerd werd, kostte ongeveer vijftien euro en lokte weinig volk. Daarom werden de ouders uitgenodigd om zelf dingen klaar te maken van hun eigen cultuur die aan een zachte prijs kunnen worden verkocht. Nu is het een feest waar heel de buurt naartoe komt en waarbij alle ouders betrokken zijn.

Dit alles vergt een groot engagement van het personeel. Het is een bewuste keuze om te komen werken in een school met een dergelijke mix.

Al die initiatieven kosten natuurlijk geld. De school dient er bovendien extra lestijden voor in te zetten. De SES-middelen die momenteel worden toegekend, zijn echt wel noodzakelijk. De spreker stelt voor om deze middelen te kleuren zodat ze alleen kunnen worden gebruikt voor initiatieven rond gelijke onderwijskansen. Het doel van het inschrijvingsbeleid is het creëren van een sociale mix, in overeenstemming met de buurt. Veel onderwijsmensen klagen over de planlast van het inschrijvingsbeleid. Als de school achter de doelstelling staat om te streven naar een sociale mix die de buurt weerspiegelt, dan is deze planlast echter draaglijk.

Voor veel ouders is het huidige inschrijvingsbeleid moeilijk te begrijpen. Dat geldt zeker voor de kansengroepen. Daarom pleit hij ervoor om in heel Vlaanderen dezelfde inschrijvings- en voorrangsperiodes te hanteren zodat een informatiecampagne op Vlaams niveau mogelijk wordt.

In het LOP denken verschillende mensen samen na over deze problematiek. Er is enige sociale controle zodat iedereen zijn best doet om te streven naar een sociale mix. Het is een netoverschrijdend initiatief en dat is een sterk punt. De LOP-medewerkers hebben intussen heel wat expertise waarop de scholen kunnen steunen. Het LOP werkt niet alleen rond het inschrijvingsbeleid. Er wordt ook rekening gehouden met armoedeproblematiek en diversiteit. Vooral de coördinerende rol is heel belangrijk.

Sinds 1 februari 2015 is de spreker directeur van de basisschool Hof Pepijn in Landen, de streek waar hij woont. Er is geen LOP waarbinnen verschillende partners kunnen samenwerken, van binnen en buiten het onderwijsveld. Er waren ook geen afspraken rond de inschrijvingen. Er wordt niet gestreefd naar een sociale mix. Het principe van de dubbele contingentering wordt niet gehanteerd. In Landen zijn er nochtans ook problemen van sociale mix. De gezinnen die in armoede leven, zouden bijvoorbeeld best over de verschillende scholen worden gespreid.

De spreker eindigt met een uitspraak van niet-indicatorouders die al jaren in Leuven wonen. Ze hadden daar gestudeerd en elkaar leren kennen en hadden een huis gekocht in de buurt van basisschool Pee en Nel. Ze zeiden dat ze pas echt geïntegreerd raakten in de buurt sinds hun dochter in Pee en Nel naar school gaat. Ze nemen deel aan de buurtfestiviteiten en spannen zich in om iedereen daarbij te betrekken. Daaruit kan men besluiten dat een sociale mix goed is voor iedereen.

2. Toelichting door de heer Lieven Verkest

De heer *Lieven Verkest* is coördinerend directeur van de scholengemeenschap Driespan in Wingene en lid van de Directiecommissie Basisonderwijs en het Netoverschrijdend Overlegplatform Directeurs Basisonderwijs. De scholengemeenschap Driespan is gelegen op het platteland. Hij heeft dan ook een andere invalshoek dan de voorgaande spreker.

Hij denkt dat het Inschrijvingsdecreet de directies niet zo veel moeilijkheden bezorgt. Tachtig percent van de ouders slaagde er namelijk in om hun kinderen te plaatsen in de school van hun eerste keuze.

In een landelijke omgeving is een capaciteitsbepaling overbodig. Daarom beschouwt hij dit eerder als een vorm van planlast. De scholen hebben over het algemeen voldoende capaciteit. In een sterk sociaal weefsel is het niet gebruikelijk om bepaalde kinderen niet te aanvaarden. De kinderen die in de buurt wonen, worden systematisch aanvaard. Soms leidt dat tot een probleem van infrastructuur. De scholengemeenschap van Wingene heeft in 2001 een bouwtoelage van AGIOn aangevraagd. Op dit ogenblik staan er vier klascontainers op het terrein. In 2006 werd er geprobeerd om over te stappen van het klassieke bouwsysteem naar het DBFM-systeem. Er is echter nog altijd geen goede aanbesteding.

De informatie over de capaciteit wordt bekendgemaakt aan de ouders. Daardoor denken sommige ouders dat er een capaciteitsprobleem is. Bij de start van de inschrijvingen staan er daardoor soms al van heel vroeg ouders in de rij, ook ouders waarvan het kind nog maar veertien maanden oud is. Het gevolg is dat de directeur de inschrijvingen niet rustig kan afwerken. Er moeten andere personeelsleden worden ingeschakeld, en dat komt het persoonlijk contact tussen ouders en directie niet ten goede.

Hij vindt dat de capaciteit van de scholen alleen moet worden bepaald als scholen of regio's dat zelf nodig achten. Als de capaciteit toch bepaald wordt, dan zouden deze scholen beter op dezelfde dag starten met de inschrijvingen, om concurrentie te voorkomen.

Het zou goed zijn dat de scholen binnen hun capaciteit en binnen de voorrangsregels nog wat reserveplaatsen zouden mogen overhouden. Dan hoeft de school in bepaalde situaties niet in overcapaciteit te gaan. Voor sommige kinderen is het bijvoorbeeld goed om nog een extra jaar in het kleuteronderwijs of in het lager onderwijs te blijven. Er zijn ook gezinnen die na de aanmeldingsperiodes verhuizen. Bij het regelen van co-ouderschap is de definitieve domiciliëring van de kinderen niet altijd meteen gekend. Hij heeft ook begrepen dat het personeel van het secundair onderwijs op een campusschool geen voorrang kan krijgen van inschrijving in het basisonderwijs. Het personeel van het basisonderwijs kan dat namelijk wel.

De spreker vraagt om meer databanken in te zetten om zekerheid te hebben over het diploma van de moeder. Verklaringen op eer worden namelijk op creatieve wijze aangepast in functie van de beschikbare plaatsen voor GOK- of niet-GOK-leerlingen. Bij instappers in de kleuterschool die de oudste van het gezin zijn, kan ook de schooltoelage niet worden gecontroleerd. De schooltoelagen zijn namelijk afhankelijk van het gezinsinkomen. Het zou goed zijn om ook daarover de nodige informatie te kunnen vinden in een databank.

De belangen van de scholen in een centrumstad hebben een grote invloed op de scholen in de landelijke deelgemeenten. Daarom lijkt het hem beter om de landelijke deelgemeenten als een aparte entiteit te beschouwen.

De opdeling in GOK- en niet-GOK-leerlingen heeft nog niet geleid tot de verwachte sociale mix. Dit systeem loopt echter nog maar enkele jaren. Het is evident dat de broers en de zussen van de huidige leerlingen en de kinderen van het personeel ingeschreven kunnen worden. Dan komen de nieuwkomertjes pas op de derde plaats. Misschien zijn er andere mogelijkheden om de sociale mix te realiseren. Men zou in overleg kunnen gaan met de OCMW's of met de dienstencentra, maar misschien is dat te tijdrovend.

Bij het aanmelden van een dossier voor de CLR is een administratieve vereenvoudiging mogelijk. Dit zou ook beter worden gecombineerd met een persoonlijke afvaardiging ter verduidelijking. Sommige ouders melden opzettelijk verkeerd aan om een plaats te kunnen veroveren in het systeem. Ze geven bijvoorbeeld het verkeerde geboortejaar in het kleuteronderwijs of het verkeerde leerjaar voor het lager onderwijs. Misschien gaat het om mensen die ten einde raad zijn.

De voorrangsregels voor Nederlandstalige ouders zijn niet van toepassing in de Brusselse Rand. Dat zou nochtans zinvol zijn, want heel wat anderstalige Brusselaars stromen door naar de Brusselse Rand.

Autonome kleuterscholen, die zich niet op een campus bevinden, worden minder aantrekkelijk door het Inschrijvingsdecreet. Bij een inschrijving in een autonome kleuterschool, heeft men namelijk geen garantie op een inschrijving in een lagere school. Men kan ook minder een beroep doen op het voorrangsrecht van broers en zussen omdat het oudere kind al in de lagere school zit. Daarom vragen de directies om autonome kleuter- en lagere scholen te mogen koppelen aan elkaar. Die scholen zouden dan wel moeten werken met eenzelfde centraal systeem. Ze hoeven echter niet noodzakelijk af te hangen van hetzelfde schoolbestuur.

Een belangrijke opmerking is dat het Inschrijvingsdecreet veel minder noodzakelijk zou zijn als de scholen over voldoende capaciteit zouden beschikken. Dat betekent dat men in alle scholen een reservecapaciteit zou moeten kunnen inbouwen. Het capaciteitsprobleem is door de jaren heen groter geworden. Als het lestijdenpakket gunstiger wordt, worden de klasgroepen kleiner, en zijn er meer lokalen nodig. Er zijn zorgcoördinatoren, differentiatie en individualisering. Ook ICT is heel belangrijk geworden. Muzische vorming en bewegingseducatie zijn belangrijk. Er is opvang voor en na de schooluren. Ook hiervoor zijn er lokalen nodig. Bovendien is de bevolking gegroeid. De capaciteit zou automatisch moeten meegroeien, maar dat is in het verleden niet gebeurd. De DBFM-dossiers moesten leiden tot een grote vooruitgang in de scholenbouw. Ze vereisen echter een logge en dure procedure. Beleidsmakers moeten dus goed nadenken over de mogelijkheden om de capaciteitsproblemen in de Vlaamse scholen op te lossen.

3. Toelichting door de heer Jan De Boeck

De heer *Jan De Boeck*, directeur van COLOMAplus in Mechelen, vindt het goed dat ook de directeurs aan het woord kunnen komen in deze hoorzittingen, want zij kunnen zorgen voor een praktijktoets. Hij spreekt wel in eigen naam.

Hij had de indruk dat de verschillende versies van het Inschrijvingsdecreet geschreven waren op maat van de scholen van het aso. Er werd te weinig rekening gehouden met een aantal specifieke aspecten van de scholen van het tso en het bso. Het dieptepunt was voor hem de invoering van de maximumcapaciteiten die niet konden worden verlaagd, in de schooljaren 2013-2014 en 2014-2015. Gelukkig werden die intussen afgevoerd.

De school waarover hij spreekt, telt 1230 leerlingen. In de derde graad zijn er 25 studierichtingen. Men ziet er de typische omgekeerde piramide van alle tso- en bso-scholen. Slechts 2,5 percent van de leerlingen zit in 1A. In zijn school zitten er 45 gewezen OKAN-leerlingen. Er zijn 71 GOK-uren. Op dat vlak heeft de school echter zwaar moeten inleveren. Enkele cycli geleden waren dat er nog 130. Er zijn 45 nationaliteiten en 31 thuistalen. Voor een stad als Mechelen is dat heel gewoon. Zijn school is geen concentratieschool. De samenstelling van de school weerspiegelt de Mechelse bevolking.

Er zijn geen capaciteitsproblemen in 1A en 1B. Er zijn vijf 1B-klassen en er is nog ruimte voor een zesde klas. Hij vraagt zich wel af welke gevolgen het M-decreet zal

hebben voor 1B. Van het tweede tot het zevende jaar is er wel een twintigtal volzet verklaarde studierichtingen.

Wat betreft de (her)inschrijvingen, wil de spreker de aandacht vestigen op de toelatingsvoorwaarden, al beseft hij dat de kans klein is dat daaraan zal worden gesleuteld. Hij beseft dat het niet vaak voorkomt dat een leerling met een A-attest in het vierde jaar Humane Wetenschappen zich komt inschrijven in het vijfde jaar Grieks-Latijn van een andere school. In het bso bestaan er echter wel vergelijkbare situaties. Leerlingen uit het vierde jaar Houtbewerking, met een A-attest of soms zelfs met een B-attest, komen zich inschrijven voor het vijfde jaar Kantoor. Hij kan proberen om die overstap te ontraden, maar hij kan die leerling niet weigeren. Het vervelende is dat die plaats niet meer vrij is voor een leerling die afkomstig is uit het vierde jaar Kantoor. Vóór 2002 zou hij die leerlingen over het algemeen niet ingeschreven hebben, om de school te beschermen, maar vooral om die leerling te beschermen tegen zichzelf. De ongekwalificeerde uitstroom heeft ook te maken met dergelijke verkeerde studiekeuzes. Als hij dergelijke leerlingen doorverwijst naar het CLB, dan komen ze vaak triomfantelijk terug met de mededeling dat het CLB gezegd heeft dat het wettelijk in orde is. Hij betreurt dat de CLB's in dergelijke gevallen geen beter studieadvies geven.

Dit schooljaar zijn er al 141 schoolverlaters. Dat is meer dan 10 percent van het leerlingenpubliek. Van de leerlingen die waren ingeschreven op de opendeurdag of in juli en augustus, zijn er 74 niet komen opdagen. 22 onder hen zijn wel zo vriendelijk geweest om dat te laten weten vóór 1 september en 26 zijn er niet meer komen opdagen in de eerste week van september, bijvoorbeeld omdat ze beslist hadden om terug te keren naar hun vorige school. In het vorige schooljaar had hij hierdoor een 1B-klas te veel ingericht. Na 1 september is het echter onbegonnen werk om die leerkrachten nog andere uren te geven. Er waren ook 55 uitschrijvingen van eigen leerlingen die na 1 september vertrokken zijn. Dan zijn er nog tien wegzendingen. De datum van uitschrijving voor een weggezonden leerling is echter niet de datum van de wegzending. De stoel van de leerling blijft dus officieel bezet zolang die leerling geen andere school heeft. De directeur kan dus eigenlijk geen nieuwe leerling inschrijven voor die plaats. Dat is echter slechts een klein technisch probleem.

Hij vraagt aan zijn leerlingen om ten laatste op 3 juli de studiekeuze te bevestigen. Toch waren er 133 leerlingen die op die dag nog niets hadden laten weten. Op 1 september waren dat er nog altijd 74, ook al doet de school in de vakantie pogingen om die leerlingen te bereiken. De school moet wel stoelen vrijhouden voor hen. Leerlingen met een B-attest kunnen naar alle richtingen die opengehouden worden door dat B-attest. Deze leerlingen kunnen zelfs beslissen om het jaar over te doen.

Dit jaar waren er tijdens de laatste week van augustus nog 50 nieuwe inschrijvingen, de eerste week van september waren dat er 24. Op dit ogenblik zijn dat er 99. Bovendien zijn er ook eigen leerlingen die in de eerste week van september plots van studiekeuze veranderen.

Het probleem dat in een voorgaande hoorzitting werd aangekaart door de schepen bevoegd voor Onderwijs van Vilvoorde, ontstaat nu ook in Mechelen. Leerlingen ontdekken dat men met de trein op een kwartier tijd van Brussel-Noord in Mechelen kan geraken. Vaak gaat het om leerlingen met een Franstalige achtergrond.

De spreker geeft een aantal voorbeelden van de onvoorspelbaarheid van de leerlingenstromen. In de richting Toerisme zaten er vorig jaar zes leerlingen in het derde jaar, maar dit jaar zitten er zeventien in het vierde jaar. In het derde jaar bso richting Publiciteit en etalage zaten er vorig jaar negen leerlingen, en nu 21. Over het algemeen gaat het om late inschrijvers. De beslissing om een tweede klas

in te richten, kan dus pas heel laat in augustus worden genomen. Voor de richting Haarzorg waren er vorig jaar 22 leerlingen in het tweede jaar en dit jaar twaalf. Dat is het verschil tussen twee klassen of een klas.

Een eerste gevolg van deze weinig transparante situatie is dat er leerlingen onnodig geweigerd worden. Intussen hebben ze zich elders ingeschreven. Het document niet-gerealiseerde inschrijving dat ze meekrijgen, is exact hetzelfde als het document dat een leerling meekrijgt die definitief geweigerd is. De leerling krijgt wel een brief mee waarin staat dat er een kans is dat hij nog kan opgevist worden, maar dat opvissen lukt niet in de praktijk. Intussen hebben de leerlingen zich namelijk elders ingeschreven en hebben ze daar schoolmateriaal aangekocht. Binnen de praktijkrichtingen kan de aankoopprijs van dat materiaal hoog oplopen. Als een richting volzet blijkt te zijn, dan gebeurt het geregeld dat de ouders informeren welke richtingen er nog zoal zijn. Uiteindelijk kiezen ze soms voor een studierichting van een heel andere aard.

Het systeem waarbij de capaciteiten moesten worden vastgelegd vóór de start van de inschrijvingen was voor de spreker absoluut niet werkbaar. Dat werd gelukkig afgeschaft voor de jaren twee tot zeven.

De dubbele contingentering heeft in zijn school geen enkel effect. De cijfers van het LOP van Mechelen tonen dat aan. Dat heeft ook te maken met het feit dat er geen capaciteitsprobleem is. De planlast valt nog mee, maar het is niet leuk om dit werk te doen als men weet dat het voor de eigen school geen enkele betekenis heeft. Het probleem met de indicatoren is bekend. Bij de inschrijving beweren de ouders vaak dat de moeder een diploma heeft, hoewel hij er bijna zeker van is dat dat niet het geval is. Daardoor kan de school geen beroep doen op de bijbehorende GOK-middelen. De indicator thuistaal niet-Nederlands zou opnieuw moeten worden ingevoerd. Ook daar bestaat echter hetzelfde probleem. Ouders beweren vaak dat de thuistaal Nederlands is, omdat ze denken dat ze daar voordeel zullen bij hebben. Uit de manier waarop het inschrijvingsgesprek verloopt, blijkt echter dat dit niet klopt. De studietoelage is een kleiner probleem. Toch maakt hij het geregeld mee dat ouders zelfs niet weten waarover hij het heeft, laat staan dat ze op dat ogenblik het juiste document bij zich hebben.

In Mechelen werken de verschillende netten constructief samen binnen de LOP's. De scholen van het GO! zitten namelijk in exact dezelfde positie. Hij vindt het LOP een zinvol tussenniveau vóór de CLR. Wat in Mechelen goed werkt is het VRINT-systeem waarbinnen de ouders kunnen nagaan welke vrije plaatsen er zijn. Dat systeem kent echter ook problemen. De code oranje betekent dat de studierichting momenteel vol zit, maar dat er een kans is dat er in de komende weken plaatsen vrijkomen. Het gevolg is echter dat ouders geen formulier niet-gerealiseerde inschrijving meer komen halen waarmee ze een plaats in de volgorde kunnen verwerven. Ook de afspraken rond de elders uitgesloten leerlingen werken goed in Mechelen. De bemiddelings- en oriënteringscel komt samen voor een vijftal leerlingen per jaar. Doorgaans wordt er snel een oplossing gevonden. De afbakening van het LOP-gebied zou beter kunnen. De scholengemeenschap valt bijvoorbeeld niet samen met het LOP-gebied. Daarnaast krijgt de spreker veel leerlingen uit de regio's Zaventem en Vilvoorde en dat is een ander LOP-gebied zodat hij over minder informatie beschikt voor die leerlingen. Haacht zit dan weer wel bij het LOP-gebied, hoewel dat een totaal andere wereld is dan Mechelen.

Samenvattend besluit de spreker dat de toelatingsvoorwaarden een belangrijk knelpunt blijven. Het criterium van de thuistaal zou opnieuw moeten worden ingevoerd. De afdwingbare inschrijvingsdatum is een moeilijke zaak. Voor leerlingen met een A-attest is er geen enkele reden om met de inschrijving te wachten tot eind augustus. De dubbele contingentering kan zinvol zijn als er capaciteitsproblemen zijn. Hij vindt het wenselijk dat er een tussenniveau blijft bestaan tussen

de school en de CLR. Men moet een goed evenwicht vinden tussen de centrale regelgeving en de lokale autonomie. Er moet zeker voldoende aandacht zijn voor de specifieke situatie van tso- en bso-scholen.

4. Toelichting door mevrouw Tania De Smedt

Mevrouw *Tania De Smedt*, directeur van het atheneum van het GO! in Lokeren, stelt vast dat de heer De Boeck al een aantal belangrijke knelpunten heeft aangehaald.

De Lokerse context werd in een voorgaande hoorzitting al geschetst door de sprekers van het project School in zicht. Op dit ogenblik zijn er geen capaciteitsproblemen in het secundair onderwijs. Uit de omgevingsanalyse van het LOP blijkt echter dat dit in de nabije toekomst wel het geval kan zijn. Het Lokerse basis- en secundair onderwijs telt 43 percent indicatorleerlingen. Het percentage kansarme geboorten stijgt. Het percentage leerlingen met een kwetsbare schoolloopbaan, gekoppeld aan de thuistaal, ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde. Het gemiddelde inkomen van de Lokerse gezinnen ligt onder het Vlaamse gemiddelde.

Het atheneum telt 372 leerlingen. In de eerste graad is er zowel een A-stroom als een B-stroom. In het tweede jaar worden de technische opties nog aangeboden. Vanaf het derde jaar worden er alleen de doorstroommogelijkheden van het aso aangeboden. 51 percent van de totale schoolbevolking is indicatorleerling. In 1A zijn er zestig percent indicatorleerlingen en in 1B loopt dat op tot negentig percent. Er is een fragiel evenwicht tussen kansarme en kansrijke leerlingen. Mevrouw De Smedt is overtuigd van de meerwaarde van een gezonde sociale mix. De school wil kiezen voor talent. Sommige talenten situeren zich echter niet op het schoolse vlak. Het onderwijs moet ook die kinderen alle mogelijke toekomstkansen bieden.

De keuze van de ouders voor goed onderwijs is de belangrijkste vraag bij het vereenvoudigen van het inschrijvingsbeleid. De scholen hebben een gemeenschappelijke maatschappelijke verantwoordelijkheid, los van hun pedagogisch project. Ze staan in voor het bieden van optimale leer- en ontwikkelingskansen voor elke jongere. Op dat vlak heerst er momenteel echter een soort van vrijblijvendheid. Bij het bevorderen van de sociale cohesie en de sociale mix moet men rekening houden met het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen en ouders. Samen leren binnen de context van een school, is namelijk ook samen leven. Daarom moet men zoeken naar een breed draagvlak.

Op een foto van de leerlingenraad van de eerste graad van het atheneum kan men zien dat er een gezonde sociale mix is. Het zijn blije kinderen die zich gewaardeerd voelen binnen de school. Ze vinden daar een plaats en ze hebben inspraak in wat er op school gebeurt. Ze groeien naar volwassenheid en participatie hoort daarbij. Scholen hebben nood aan voldoende ondersteuning. Die kan men vinden in de GOK-middelen, maar ook in de manier waarop het inschrijvingsbeleid geoperationaliseerd wordt. Ze sluit zich aan bij het betoog van de heer De Boeck over de leerlingenstromen in de loop van een schooljaar. Ze is blij dat de capaciteitsbepaling werd afgeschaft voor de jaren twee tot zeven. In het Lokerse speelde dat echter minder een rol. Zij is wel verontrust over de regeling die daarvoor in de plaats gekomen is. Momenteel kan men gelijk wanneer in het schooljaar een bepaalde studierichting volzet verklaren. De scholen worden namelijk ook geconfronteerd met leerlingen uit Sint-Niklaas, Dendermonde, Hamme en Zele, uit scholen die geen deel uitmaken van het Lokerse LOP. Het bleek echter moeilijk om regionale afspraken te maken. Als alle scholen verklaren dat ze geen capaciteitsproblemen hebben, en dat ze niet de intentie hebben om in de loop van het schooljaar leerlingen te weigeren, dan moeten er in principe geen verdere afspraken meer worden gemaakt. In de praktijk klopt dat echter niet.

De scholen krijgen hun werkingsmiddelen en hun lestijden toegewezen op basis van de tellingsdatum van 1 februari. Na die datum komen er echter leerlingenstromen op gang. Het zijn vaak dezelfde scholen die dergelijke leerlingen ontvangen. Ze vermoedt dat die tellingsdatum nog stamt uit een ver verleden toen de informatie nog per brief diende te worden verspreid.

De getuigenis van de heer De Boeck over een aantal schoolorganisatorische aspecten is heel herkenbaar. Ook in haar school, met alleen aso in de bovenbouw, is het moeilijk om de leerkrachten op het einde van het schooljaar al enige duidelijkheid te bieden over het volgende schooljaar. Ze denkt dat de problemen in het secundair onderwijs nu pas duidelijk zullen worden.

Professor Cantillon pleitte in de voorgaande hoorzitting voor voldoende aandacht voor de lokale situatie en voor voldoende coördinatie. Mevrouw De Smedt vindt dit ook belangrijk, en stelt dat het LOP een grote meerwaarde biedt bij het netoverschrijdend samenwerken. Daarbij zijn niet alleen onderwijspartners betrokken. Los van elkaar zouden de scholen die coördinatie van het Inschrijvingsdecreet niet kunnen realiseren. De LOP-deskundigen zijn neutrale figuren die kunnen bijdragen tot goede afspraken. Zij ervaart de eigen LOP-werking als zeer constructief, maar ze is zich ervan bewust dat de toestand niet in alle regio's dezelfde is. Veel hangt af van de bereidwilligheid van de lokale partners. Als bepaalde partners categoriek weigeren om samen te werken, dan wordt het heel moeilijk.

Hoe moet het toekomstige Inschrijvingsdecreet eruitzien? Het is belangrijk om de succesfactoren en de knelpunten grondig te screenen. Het veld heeft nood aan een stabiel en transparant kader. De capaciteitsproblematiek moet goed worden gemonitord in de verschillende regio's. Daarbij dient men rekening te houden met het studiekeuzeproces van de leerlingen binnen het secundair onderwijs. Daarop kan men nog geen zicht hebben bij de inschrijving.

Men moet duidelijkheid creëren over de uitgangspunten en de beoogde effecten van het Inschrijvingsdecreet. Er is een vorm van controleerbaarheid nodig, voor welk systeem men ook kiest. De indicatoren moeten kritisch geëvalueerd worden. De indicator thuistaal niet-Nederlands moet opnieuw worden ingevoerd.

Ze pleit ook voor gelijke inschrijvingsperiodes voor alle scholen in Vlaanderen. Binnen dat systeem moet men alle kansen geven aan het keuzeproces van de leerlingen bij de overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs. Als het aantal plaatsen in 1B beperkt is, dan moeten de kinderen die het moeilijk hebben in het lager onderwijs, in februari of maart al hun plaatsje in 1B gaan reserveren. Daarmee zegt men eigenlijk al aan die kinderen dat ze geen getuigschrift lager onderwijs zullen halen. Dat zet een rem op hun optimale ontwikkeling.

Ze hoopt dat de parlementsleden hun hart en hun gezond verstand zullen laten spreken en dat ze er zullen voor zorgen dat elk kind de kansen krijgt die het verdient.

5. Toelichting door de heer Ronny Du Jardin

De heer *Ronny Du Jardin*, divisiedirecteur van het stedelijk secundair onderwijs in Antwerpen, zal de visie vertolken van het autonoom gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs Antwerpen. Deze visie werd echter ook afgetoetst bij alle coördinerend directeurs en algemeen directeurs van de andere onderwijsnetten. Men kan de belangen van de jongeren immers beter dienen als men on speaking terms is met andere onderwijsnetten.

Hij is verantwoordelijk voor een vrij grote groep scholen, zowel in het aso als in het tso en het bso. Het stedelijk onderwijs telt ook een topsport- en balletschool, waar de inschrijvingen heel anders verlopen.

Hij stelt dat de contingentering en de relatieve aanwezigheid in het werkingsgebied onduidelijk zijn voor ouders, personeelsleden en scholen. Het systeem heeft wellicht weinig meerwaarde door zijn complexiteit.

Hij gaat in op de belangrijke doelstellingen in de beleidsnota van de minister bevoegd voor Onderwijs. De minister neemt zich voor om het inschrijvingsrecht te vereenvoudigen en te vernieuwen, om een eigen kader uit te werken voor de inschrijvingen voor het buitengewoon onderwijs, om de problematiek van de meervoudige inschrijvingen aan te pakken en om een plan van aanpak uit te werken voor het LOP.

De maximale keuzevrijheid op het onderwijsvlak staat ingeschreven in artikel 24 van de Grondwet. Dat betekent dat de ouders kunnen kiezen voor een pedagogisch project, voor een net, maar niet voor een welbepaalde school. Hij betwijfelt of men de vrije keuze kan beïnvloeden met regelgeving. De spelregels zijn namelijk vrijblijvend en nodeloos complex. Het begrip 'goede mix' is voor interpretatie vatbaar. Voor een basisschool kan men zeggen dat de school een afspiegeling van de buurt dient te zijn. In het secundair onderwijs zijn vooral de aangeboden studierichtingen van belang. Men moet de kinderen op het juiste spoor zetten. De regelgeving heeft duidelijk niet gezorgd voor de gewenste sociale mix in de Vlaamse scholen. Bovendien is het de vraag of het streven naar een sociale mix maatschappelijk gedragen is. Uit een studie van de heer Dimokritos Kavadias blijkt dat de vrije markt de segregatie alleen versterkt. Een studie van de Vlor toont aan dat ouders er vaak van uitgaan dat homogene klassen zorgen voor een grotere dynamiek voor hun kinderen, ook al tonen studies het tegendeel aan. Het is precies de diversiteit die versterkend werkt. Niet alle scholen engageren zich voor die belangrijke waarden. Overtredingen worden in der minne geregeld. De SES-middelen hebben voor een gunstig effect gezorgd in de scholen met veel SES-leerlingen, maar in de andere scholen ziet men geen spreiding van de betrokken populatie. De uitsluitingsmechanismen blijven bestaan. Er zijn elektronische inschrijvingssystemen. De doelgroep waarop dit inschrijvingsbeleid gericht was, staat echter bekend om zijn beperkte digitale geletterdheid. Bovendien kunnen de scholen ook financiële drempels inbouwen die de schoolkeuze van bepaalde groepen beïnvloeden. Hij is van oordeel dat een maximumfactuur in de eerste graad van het secundair onderwijs, waar er nog geen definitieve studiekeuze wordt gemaakt, nog perfect mogelijk moet zijn. Ook een inadequaat zorgbeleid is een uitsluitingsmechanisme. De scholen die zich wel inzetten voor het zorgbeleid, hebben een magneetfunctie voor bepaalde profielen van kinderen. Binnen een klas van het kso kan men tot tachtig percent leerlingen hebben met een leerstoornis. Die kinderen worden gewoon doorverwezen naar het kso. Zo wordt het watervalsysteem bestendigd en gaat er veel talent verloren.

Hij vindt het nodig om het belang van de sociale mix te verduidelijken. Om de doelen te bereiken die iedereen zogenaamd onderschrijft, is een mentaliteitswijziging nodig. Men zou de scholen in de grootsteden, met een groot aantal indicatorleerlingen, moeten versterken door het invoeren van een soort van Antwerpen-norm. Hij vraagt zich af of het begrip indicatorleerling niet stigmatiserend werkt. Misschien moet men de bestaande middelen gewoon anders verdelen. De resultaten zijn trouwens soms beter dan de perceptie. In Antwerpen zijn er elk jaar ongeveer 800 OKAN-leerlingen die vervolgens doorstromen naar het reguliere onderwijs. Uit de cijfers van het departement Onderwijs en Vorming blijkt dat de schoolse vertraging in de wijken waar het OKAN-onderwijs gevestigd is, sterk teruggedrongen is. Dat is niet alleen de verdienste van OKAN, maar ook van het reguliere onderwijs waar die kinderen achteraf terechtkomen. Binnen de regio werden er ook afspra-

ken gemaakt over de maximumfacturen voor OKAN-leerlingen. Zelfs de kosten voor de geïntegreerde werkperiode zijn inbegrepen.

Over het creëren van een eigen kader voor de inschrijvingen in het buitengewoon onderwijs heeft hij de heer Patrick Huyghen geraadpleegd, de verantwoordelijke voor het buitengewoon onderwijs binnen het Stedelijk Onderwijs Antwerpen. Bij een correcte invoering van het M-decreet, zullen er voldoende plaatsen zijn binnen het buitengewoon onderwijs. Men hoeft geen inschrijvingsdata in te voeren voor het buitengewoon secundair onderwijs. Die kinderen moeten immers zo snel mogelijk de juiste zorg krijgen. Alle scholen zouden echter hun steentje moeten bijdragen voor de uitvoering van het M-decreet bij de overgang van het buitengewoon lager onderwijs naar een reguliere secundaire school. De scholen die zich de voorbije weken volzet verklaard hebben, hoeven geen verantwoordelijkheid meer op te nemen in het kader van het M-decreet, ook al hebben ze niet echt een capaciteitsprobleem.

De spreker wil een aantal constructieve oplossingen formuleren. Veel onderwijsmensen pleiten voor eenzelfde inschrijvingsperiode die geldt voor heel Vlaanderen. Professor Cantillon pleitte tijdens een voorgaande hoorzitting voor een inschrijvingsperiode eind juni, waarbij elke leerling zou beschikken over een uniek ticket. Volgens de heer Du Jardin zou er eventueel eerder in juni een voorrangsperiode kunnen worden georganiseerd. Dat systeem zou een aantal voordelen hebben. Vooreerst is het studiekeuzetraject van de kinderen op dat ogenblik afgewerkt. Ook de klassenraden van het secundair onderwijs zijn achter de rug, zodat de scholen een beeld krijgen van het aantal plaatsen dat in de verschillende klassen beschikbaar is. Als de inschrijvingsperiode binnen een bepaalde regio vóór de Paasvakantie valt, dan is dat ook ongunstig voor de leerlingen die in aanmerking komen voor 1B en voor de leerlingen die doorstromen op basis van het M-decreet. Met een dergelijk systeem zijn dubbele inschrijvingen onmogelijk. Misschien is dat realiseerbaar binnen Discimus. Het hanteren van een enkele inschrijvingsperiode gaat ook de concurrentie tussen verschillende scholen van eenzelfde LOP-gebied tegen. Het maakt ook een duidelijke en eenvormige communicatie naar de ouders mogelijk. Hij begrijpt dat scholen zonder capaciteitsprobleem het niet nodig vinden om te beschikken over een elektronisch systeem. De scholen zelf kunnen hun infomoment en hun inschrijvingen efficiënter organiseren. Ze krijgen meteen ook een juist beeld van de doorstromingscijfers van de eigen leerlingen en dus van de capaciteit. Dat heeft een positief effect op de schoolorganisatie. Men kan sneller een zicht krijgen op de manier waarop de leerkrachten moeten worden ingezet, een probleem dat in het tso en het bso nog groter is dan in het aso.

Het unieke ticket zou het nummer van een identiteitskaart kunnen zijn of een ander uniek nummer. Het is niet zijn rol om dat praktische probleem op te lossen.

Momenteel zijn er gesprekken aan de gang om het LOP in te kantelen in de lokale besturen. Hij kan zich niet uitspreken over de manier waarop dat zou moeten gebeuren. Hij focust vooral op het belang van een neutraal platform voor overleg tussen onderwijsnetten en met niet-onderwijspartners. Het LOP dient een centraal meldpunt te zijn. Het LOP kan ook ondersteuning bieden bij de begeleiding van leerlingen die van school zijn gestuurd. Het belangrijkste is echter de samenwerking en het streven naar eensgezindheid.

6. Vragen en bemerkingen van de heer Koen Daniëls

De heer *Koen Daniëls* is blij met de presentaties van de directeurs vanuit hun lokale situatie. Uiteindelijk gaat het immers over het concrete werk op het veld. Heeft hij het correct begrepen dat de directeurs pleiten voor een ander inschrijvingsbeleid voor de overgang tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs?

Uit de cijfers over COLOMAplus blijkt dat binnen het huidige systeem een belangrijk deel van de capaciteit wordt gehypothekeerd gedurende de zomervakantie, om dan begin september misschien weer vrij te komen. Is dat alleen op te lossen met het tegenhouden van de dubbele inschrijvingen?

Moet hij uit de tussenkomst van de heer Du Jardin begrijpen dat het beter zou zijn om een inschrijvingsperiode te organiseren meteen na het einde van het schooljaar? Hij informeert naar de mening van de andere sprekers.

Verschillende sprekers hebben opgemerkt dat de indicatoren problematisch zijn. Men werkt immers met een verklaring op eer en dat is niet controleerbaar. Hij hoort verschillende mensen opnieuw pleiten voor de indicator thuistaal niet-Nederlands, maar dat is evenmin controleerbaar of uit een databank te plukken.

7. Vragen en bemerkingen van de heer Kris Van Dijck

De heer *Kris Van Dijck* stelt vast dat de finaliteit van het inschrijvingsbeleid de rode draad is in de hoorzittingen. Dat kwam vooral tot uiting bij de eerste twee sprekers. De heer Lieven Verkest stelde dat er geen probleem zou zijn als er voldoende capaciteit zou zijn. De heer Tim Stiers zegde vooral dat men, los van de capaciteit, dient te streven naar een sociale mix. Als het de bedoeling is om een sociale mix te realiseren, dan rijst de vraag of dat ook maatschappelijk aanvaard is. De heer Ronny Du Jardin heeft ook opgemerkt dat de schoolkeuze voor de ouders ook te maken heeft met sociale voordelen zoals warme maaltijden en leerlingenvervoer.

8. Vragen en bemerkingen van mevrouw Kathleen Krekels

Mevrouw *Kathleen Krekels* beaamt dat het interessant was om deze kwestie te benaderen vanuit de concrete invalshoek van de directeurs. In voorbereiding van deze zitting heeft ze ook contacten gehad met een aantal directeurs uit haar – landelijke – regio. Zij vrezen dat het inschrijvingsbeleid te veel geënt zal worden op de GOK-indicatoren. Ze wil weten of de sprekers daar ook zo over denken. Ze stellen vast dat veel scholen achterpoortjes vinden om niet aan die voorwaarden te moeten voldoen. Zo wordt de ongelijkheid tussen scholen in stand gehouden.

Van een basisschool hoorde ze de opmerking dat de aanmeldingsprocedure voor de basisscholen te weinig ondersteund wordt vanuit de overheid. Zijn de sprekers het daarmee eens? Is er nood aan een aanmeldingsregister?

Als er één enkele inschrijvingsperiode zou zijn voor heel Vlaanderen, wanneer zou dat dan best zijn?

Hoe kan het Inschrijvingsdecreet iets doen aan de pijnpunten die de heer Jan De Boeck heeft aangehaald over de inschrijvingen en de herinschrijvingen?

Het komt zelden voor dat er in februari of maart pas geoordeeld wordt dat kinderen in aanmerking komen voor 1B. Meestal zitten de kinderen tegen die tijd al in een traject dat hen daar maximaal op voorbereidt.

9. Vragen en bemerkingen van mevrouw Caroline Gennez

Mevrouw *Caroline Gennez* stelt vast dat deze sprekers in sterke mate vanuit de praktijk getuigen. Daarom denkt ze dat zij de aangewezen personen zijn om te peilen naar het draagvlak voor een aanpassing van het Inschrijvingsdecreet. Loopt dit decreet in zijn huidige versie al voldoende lang om het te kunnen bijsturen?

Hebben de sprekers suggesties om het streven naar een sociale mix minder vrijblijvend te maken? Een uniek ticket zou de aanmeldingsprocedure overbodig maken.

Dat zou het systeem een stuk eenvoudiger kunnen maken. Hoe is dat te rijmen met de vrije schoolkeuze? Op het platteland ligt dat trouwens anders dan in de stad.

Bestaat er een draagvlak om te evolueren naar één enkele inschrijvingsperiode, later op het jaar, en naar een unieke toewijzing?

10. Vragen en bemerkingen van mevrouw Kathleen Helsen

Mevrouw *Kathleen Helsen*, voorzitter, sluit zich aan bij de vragen van mevrouw Caroline Gennez. Het thema van de sociale mix is expliciet aan bod gekomen bij drie van de vijf sprekers.

11. Antwoorden van de heer Tim Stiers

De heer *Tim Stiers* is voorstander van een onderscheid tussen het secundair onderwijs en het basisonderwijs op het gebied van de inschrijvingsperiodes. Voor een kleuter hoeft men niet tot in juni te wachten met de inschrijving. In het secundair onderwijs wil men liever wachten tot alle procedures zijn afgewerkt, tot op het moment dat men een duidelijk beeld heeft van de leerlingen.

Volgens hem kan het inschrijvingsbeleid alleen het bevorderen van de sociale mix tot doel hebben. Aan de inspanningen voor indicatorleerlingen moeten echter ook financiële middelen worden gekoppeld.

Men kan zich afvragen of er een draagvlak is voor het streven naar een grotere sociale mix. Als men echter het roer helemaal gaat omgooien, dan zal het systeem nog ingewikkelder worden. Het zou beter zijn om het bestaande systeem te verfijnen.

Hij heeft ondervonden dat veel moeders het moeilijk hebben om toe te geven dat ze niet beschikken over een diploma secundair onderwijs. Hij is daarop gaan anticiperen door de inschrijvingen te organiseren in een apart lokaal waar de ouders de nodige privacy hebben. Tijdens het inschrijvingsgesprek wordt aan de ouders verduidelijkt dat de school extra ondersteuning kan genieten voor kinderen waarvan de moeder geen diploma secundair onderwijs heeft. Alle kinderen kunnen daarvan de vruchten plukken. Niettemin zou hij liever beschikken over een centrale databank waar hij die informatie kan uithalen.

12. Antwoorden van mevrouw Tania De Smedt

Mevrouw *Tania De Smedt* denkt dat het inschrijvingsbeleid van het basisonderwijs een andere vorm dient te krijgen dan dat van het secundair onderwijs. De grote doelstelling moet wel dezelfde zijn, namelijk optimale kansen bieden aan jongeren. Binnen de discussies hanteren de scholen altijd het huidige kader als referentiepunt. Zij zijn onvoldoende onderlegd om uit te maken welke indicatoren men het best kan hanteren. Dat vergt wetenschappelijk onderzoek. Ze hecht veel belang aan de controleerbaarheid van de indicatoren. Er worden namelijk allerhande pogingen ondernomen om het systeem te omzeilen in de ene of de andere richting. Scholen die veel inspanningen leveren voor het bieden van de juiste zorg, worden een magneet voor soortgelijke kinderen. Dan gaat het niet alleen om kinderen die beantwoorden aan de een of andere indicator, maar ook over kinderen met een leerstoornis. Men mag de link met het M-decreet niet uit het oog verliezen. De vragen over de gehanteerde indicatoren plaatsen de ouders in een moeilijke situatie. Eigenlijk zou men het bij de inschrijving in de eerste plaats moeten hebben over de noden van het kind en de verwachtingen van de ouders.

Binnen het Lokerse LOP werd er gebrainstormd over het moment van de aanmelding en de inschrijving in het secundair onderwijs. Theoretisch is het einde van het schooljaar misschien perfect. In de praktijk is dat echter moeilijk haalbaar, zeker voor een kleinere school. Op dat ogenblik is men immers ook druk bezig met de evaluaties. Ze denkt dat het moeilijk zal zijn om een periode te vinden die past voor heel Vlaanderen. Het is echter belangrijk om dat te doen en om de achterpoortjes zoveel mogelijk te sluiten.

De lagere scholen leveren veel inspanningen voor kinderen die het moeilijker hebben. In de praktijk gebeuren er echter ook zaken die niet elk kind ten goede komen. Door het beperken van het aantal plaatsen voor 1B heeft men in haar regio bijvoorbeeld te vroeg een voorafname gedaan op de toekomst van die kinderen.

Er is bezorgdheid over het draagvlak voor nieuwe wijzigingen. Er zijn momenteel echter heel wat knelpunten die een oplossing vergen. Daarom is het nodig om bepaalde wijzigingen door te voeren.

13. Antwoorden van de heer Ronny Du Jardin

De heer *Ronny Du Jardin* sluit zich aan bij de opmerking dat het basisonderwijs een ander inschrijvingssysteem nodig heeft dan het secundair onderwijs. Hij beseft dat men een heel aantal problemen kan oplossen met het toekennen van één enkel ticket. Bij het invoeren van het ticket zijn de achtergronden niet gekend. De bijbehorende middelen worden achteraf toegekend. Hij kan de redenering volgen dat het huidige systeem te veel gebaseerd is op de GOK-indicatoren.

De spreker stelt vast dat er over de netten heen eensgezindheid is om de datum voor het inschrijvingsmoment te verleggen van 7 maart naar eind juni. In Turnhout wordt het inschrijvingsmoment nu al later in het schooljaar georganiseerd en dat heeft geleid tot een vermindering van de dubbele inschrijvingen met 40 percent. Er zijn nog een aantal praktische problemen, maar die zijn niet onoplosbaar.

De spreker gaat in op de finaliteit van het Inschrijvingsdecreet. Als er geen capaciteitsprobleem is, dan kan de school een afspiegeling zijn van de omgeving. Dat is vooral het geval in meer rurale gebieden. Binnen een dichtbevolkt gebied, dus binnen een stedelijke context, moet men ook integratie mogelijk maken. Bepaalde ouders leggen grote afstanden af om hun kind aan de andere kant van de stad in te schrijven. De minder sterke ouders zoeken echter een school in de buurt, zelfs voor het secundair onderwijs. Hij vindt het belangrijk dat de scholen een afspiegeling van de buurt kunnen zijn.

Het aanmeldingsregister vergt heel wat administratief werk, maar behalve de verificateur is er niemand die daarnaar kijkt. Geen enkele school werd daarvoor gesanctioneerd. Dat levert dus geen meerwaarde op.

Hij is het niet eens met de opmerking dat men toewerkt naar een B-jaar. Hij gelooft niet in zittenblijven in de basisschool. Studies wijzen uit dat het een meerwaarde oplevert als kinderen samen met hun leeftijdsgenoten aan de meet komen. Niet iedereen heeft dezelfde talenten, maar met de gepaste ondersteuning kunnen kinderen in de sociale context van hun leeftijdsgenoten blijven. Hij heeft wel enig begrip voor het vertragen van de overgang van kleuters die nog niet schoolrijp zijn. Veel scholen willen goed scoren met hun resultaten na het basisonderwijs. Dat leidt tot herhaald zittenblijven. Vroeger kwamen veel kinderen in 1B terecht vanuit het zesde leerjaar. Dat schuift echter op naar het vijfde en het vierde leerjaar. Dat betekent dat twaalfjarigen moeten samenzitten met tienjarigen. Dat vindt hij onaanvaardbaar. Hij vindt dat kinderen alleen in uitzonderlijke situaties in 1B zouden moeten terechtkomen. De leerkrachten van het basisonderwijs moeten geprofessionaliseerd worden in het differentiëren. Waarom zou dat trouwens ook

niet kunnen in de eerste graad van het secundair onderwijs? Hij betreurt dat de kinderen die geen getuigschrift hebben van de basisschool, nog sneller moeten kiezen voor een beroep. Dat is een schrijnend probleem, zeker in de grootstad.

14. Antwoorden van de heer Lieven Verkest

De heer *Lieven Verkest* is het ermee eens dat het niet de bedoeling kan zijn dat de basisscholen op het einde van het zesde leerjaar een A-label of een B-label toekennen. De scholen zouden eigenlijk liever kunnen beschrijven waar de leerling is gekomen op het einde van het zesde leerjaar. Dat zou een nuttig instrument zijn bij de overgang naar het secundair onderwijs. De scholen worden echter verplicht om in het zesde leerjaar een soort van diploma uit te reiken. Dit stamt nog uit een vroeger tijdperk toen veel kinderen op veertien jaar al gingen werken.

Het basisonderwijs heeft een sterk zorgbeleid ontwikkeld. Het zittenblijven zou misschien beter niet bestaan, maar het komt nog altijd voor, als noodgreep. Studies wijzen inderdaad uit dat het niet positief is om een jaar over te doen in het lager onderwijs. Een jaar vertraging in de overstap tussen kleuter- en lager onderwijs levert het minste problemen op. Ook daar zou er eigenlijk een vloeiende overgang mogelijk moeten zijn. Op dit moment is er nog een kunstmatige splitsing tussen de kleuterschool en de lagere school. Er is dus nog werk aan de winkel.

Er is een verschil tussen het basisonderwijs en het secundair onderwijs, maar er is ook een verschil tussen het platteland en de stad. Het zou niet goed zijn om een regelgeving die gebaseerd is op stedelijke problematieken, op te leggen aan het platteland. Daar kan men een inschrijvingssysteem behouden zoals er nu één is. In de andere gebieden is het beter om te werken met eenzelfde systeem voor alle scholen. In een basisschool is het voorjaar een geschikte periode voor de inschrijvingen. Dat zou de schoolorganisatie vergemakkelijken.

15. Antwoorden van de heer Jan De Boeck

De heer *Jan De Boeck* is geen voorstander van een uitbreiding van de regelgeving, want die zorgt altijd voor onbedoelde neveneffecten. Op dit moment impliceren de uitspraken van de CLR dat hij een stoel moet voorzien voor eigen leerlingen die pas op 15 september terugkomen. Dat vindt hij niet redelijk. Hij begrijpt echter wel dat men de eigen leerlingen die net een B- of een C-attest hebben gekregen, op 30 juni niet het mes op de keel kan zetten om onmiddellijk een nieuwe keuze te maken. Bij een A-attest ziet hij minder redenen om de beslissing voor zich uit te schuiven.

Verschillende sprekers vragen om de indicator thuistaal niet-Nederlands terug in te voeren, misschien bij gebrek aan beter, want ook die indicator is niet controleerbaar. Hij blijft dat echter een belangrijke indicator vinden. Voor de toekenning van de SES-middelen zou men ook de leerachterstand in rekening willen brengen. Hij kan daarmee akkoord gaan op voorwaarde dat dit gecombineerd wordt met andere indicatoren.

Hij denkt dat het niet mogelijk is om alle achterpoortjes dicht te timmeren. Dat wordt geïllustreerd door het huidige systeem van de volzetverklaringen. Men valt van het ene uiterste in het andere. Vroeger waren er vooraf te bepalen maximumcapaciteiten die niet te verlagen vielen. Het vergde allerhande kunstgrepen om te motiveren waarom het in bepaalde omstandigheden toch verlaagd diende te worden.

Hij heeft geen problemen met een gezamenlijke inschrijvingsperiode op voorwaarde dat die zo laat mogelijk komt. Men kan nu al een zicht krijgen op de dubbele inschrijvingen via Discimus. Daar is men eigenlijk afhankelijk van de leerlingensecretariaten van de andere scholen. Als ze pas eind augustus beginnen met de

verwerking van de inschrijvingslijsten, dan is die informatie niet beschikbaar voor de andere scholen. Hij wil liever niet afhankelijk zijn van de beleefdheid van ouders die al of niet melden dat een inschrijving geannuleerd mag worden.

Persoonlijk zou hij liever hebben dat het een jaar langer duurt eer er een nieuw Inschrijvingsdecreet komt, dan dat er een decreet komt dat het jaar nadien opnieuw moet worden bijgeschaafd.

Hij merkt nog op dat zijn leerlingensecretariaten die te maken hebben met talloze in- en uitschrijvingen, het met dezelfde middelen moeten doen als de scholen die dat fenomeen amper kennen.

Mevrouw *Kathleen Helsen* dankt alle sprekers voor hun interessante toelichtingen.

Kathleen HELSEN,
voorzitter

Koen DANIËLS,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

AGIOn	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
aso	algemeen secundair onderwijs
bso	beroepssecundair onderwijs
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
CLR	Commissie inzake Leerlingenrechten
DBFM	Design Build Finance Maintain
GO!	onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
GOK	gelijke onderwijskansen
ICT	informatie- en communicatietechnologie
kso	kunstsecundair onderwijs
LOP	lokaal overlegplatform
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OKAN	Onthaalonderwijs Anderstalige Nieuwkomers
SES	social-economische status
tso	technisch secundair onderwijs
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VRINT	Volle Richtingen Instrument